

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/34/2024
Identifikačné číslo spisu:	8620200220
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8620200220.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne J. Q.T., narodenej XX. T. XXXX, P., Č. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur, vedenom na bývalom Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/8/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2023 sp. zn. 18Co/7/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2023 sp. zn. 18Co/7/2023 v jeho potvrdzujúcej časti z r u š u j e a v e c m u v rozsahu zrušenia v r a c i a n a ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Bardejov z 03. augusta 2023 č. k. SK-5C/8/2020-273 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 17. júna 2022 č. k. 5C/8/2020-143 výrokom I. rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3.300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

1.1. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou proti žalovanej domáhala zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur.

1.2. V priebehu konania vznikol medzi stranami rozpor o právne posúdenie sporu z pohľadu spotrebiteľského práva. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným Zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobcovi na základe Zmluvy o pripojení a v jej rámci, preto aj spor o ochranu osobnosti je spotrebiteľským konaním. V tejto súvislosti v bode 97 rozhodnutia citoval: „Za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázke výkladu

obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné. Aspekt sporu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiacej so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou“. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 1020).“

1.3. S námietkou žalovanej ohľadom miestnej nepríslušnosti prvostupňového súdu sa súd prvej inštancie nestotožnil. Poukázal na identickú právnu vec Okresného súdu Svidník (ten istý skutkový aj právny základ) vedenej pod sp. zn. 6C/29/2018, ktorá je už právoplatne skončená, kde odvolací súd (KS Prešov) vo svojom rozsudku zo dňa 30. 3. 2021 č. k. 13Co/7/2021-530 uviedol, že v danom prípade sa jednalo o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobcovia domáhali primeraného zadost'učinenia, pričom tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepochybne možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora zo dňa 24. 10. 2013 vo veci C-22/2012 (Hassová). Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody a Okresný súd Svidník je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b) CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda aj jej súčasti - nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Svidník a táto skutočnosť (únik dokladov s osobnými dátami žalobkyne) nebola v konaní sporná, rozhodnutie súdu prvého stupňa ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti odvolací súd vo vyššie právoplatne skončenej veci považoval za správne a dodal, že miestna príslušnosť Okresného súdu vo Svidníku je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval námietku miestnej nepríslušnosti žalovanej za nedôvodnú, a preto na ňu neprihliadol.

1.4. Žalovaná zároveň namietala premlčanie nároku uplatneného žalobkyňou. Uviedla, že k bezpečnostnému incidentu, ktorý mal za následok sprístupnenie osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám, resp. možnosť takéhoto sprístupnenia došlo v bližšie neustálenom čase v priebehu mesiaca január 2017. V tejto súvislosti poukázala na Rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov (ďalej Úrad) zo dňa 22. 12. 2019 č. k. 01515/2017, ktorým Úrad uložil spoločnosti ELSIG s.r.o. ako sprostredkovateľovi pokutu vo výške 5.000 eur za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov, ku ktorej došlo v priebehu mesiacov január a február 2017. Rovnako poukázala na Návrh na začatie konania o ochrane osobných údajov Bc. L.J. P. proti žalovanej zo dňa 28. 8. 2017 č. k. 01351/17, kde navrhovateľ uviedol, že: „minimálne v čase od 25. 01. 2017 (kedy boli dokumenty, resp. vrece, v ktorom sa nachádzali videné v sklade na papierový odpad zamestnancom spoločnosti ELSIG s.r.o., p. I. W.) do 09. 02. 2017, kedy ich našiel navrhovateľ Bc. L. P., mohli byť dokumenty nepovolanými osobami zneužitú.“ Žalovaná mala za to, že k bezpečnostnému incidentu, ktorý mal za následok sprístupnenie osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám, resp. možnosť takéhoto sprístupnenia, došlo v bližšie neustálenom čase v priebehu mesiaca január 2017, kedy začala plynúť aj všeobecná trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou ako nedôvodnú a v bode 112. svojho rozhodnutia uviedol, že začiatok všeobecnej trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (a to je rozhodne deň 9. 2. 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom), nie odo dňa, kedy si tlačivá v sklade naposledy „všimol“ vedúci predajne Orange v Stropkove. Dňa 9. 2. 2017 boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Nasledujúcim dňom, t. j. 10. 2. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula dňa 10. 2. 2020, žaloba bola podaná na súd dňa 4. 2. 2020, teda pred uplynutím premlčacej doby.

1.5. K pasívnej legitimácii žalovanej prvostupňový súd uviedol, že bez ohľadu na výsledky administratívnych konaní je daná občianskoprávna zodpovednosť žalovanej, pretože táto je založená na objektívnom princípe. Žalobca odovzdal svoje osobné údaje na spracovanie žalovanej v súvislosti so zmluvou o pripojení, ktorú uzatvoril práve so žalovanou. Je bez právneho významu, že Zmluvu o pripojení uzatváral za žalovanú jej obchodný zástupca a rovnako je bez právneho významu, že osobné

údaje žalobkyne nezákonným (nepripustným) spôsobom likvidoval iný obchodný zástupca (sprostredkovateľ) žalovanej než ten, ktorému boli bezprostredne osobné údaje žalobkyne pre žalovanú odovzdané. Z uvedených dôvodov preto námietka absencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej je nedôvodná.

1.6. K relutárnej satisfakcii súd prvej inštancie poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. 2. 2010 sp. zn. 3Cdo/137/2008, v ktorom najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že zásah do súkromia je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Odmietol tvrdenie žalovanej, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani len vzniknúť nemohla, nakoľko je v úplnom rozpore s konštatovaním Predsedníčky Úradu v rozhodnutí zo dňa 9. 3. 2018 č. k. 00103/2018-Op-7 o rozklade spoločnosti ELSIG, s.r.o. proti rozhodnutiu Úradu o uložení pokuty za predmetný bezpečnostný incident, ktorým bolo zasiahnuté do práv žalobkyne. Uzavrel, že už samotný počet dotknutých osôb (ktorých osobné údaje boli zneužitý), ale najmä rozsah bezpečnostného incidentu, miera jeho závažnosti a okolnosti, za ktorých k nemu došlo, kategória neoprávnene sprístupnených osobných údajov a negatívne následky odôvodňujú oprávnenosť nároku žalobkyne na relutárnu satisfakciu za zásah do jeho práva na súkromie.

1.7. K právu na informačné sebaurčenie sa prvostupňový súd vyjadril v tom zmysle, že okolnosti preukazujúce závažnosť vzniknutej ujmy sú spoločne s okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo rozhodujúce aj pre posúdenie výšky náhrady a jej primeranosť posúdi konajúci súd v rámci voľnej úvahy. Zároveň zdôraznil, že svojim obsahom a povahou možno právo na ochranu osobných údajov a právo na súkromný život zaradiť medzi základné ľudské práva a slobody. Súčasťou práva na rešpektovanie súkromného života je i ochrana osobných údajov a práve z tohto dôvodu ide o mimoriadne citlivú oblasť spoločenských vzťahov, do ktorých bolo protiprávnym konaním, za ktoré zodpovedá žalovaná, zasiahnuté. Konkrétne súd prvej inštancie zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu, a preto priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.300 eur, ktorú považoval za primeranú. Vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa názoru tohto súdu prisúdená suma napĺňa preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať. Prvostupňový súd nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože na základe citovaného zákona ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom akú sumu prizná obetiam trestných činov. V súdnej veci však ide o typický občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva.

1.8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že priznal žalobkyni proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu s odôvodnením, že v prejednávanej veci bola žalobkyňa úspešná čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 25. mája 2023 sp. zn. 18Co/7/2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku potvrdil a v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že žalobu žalobkyne zamietol (výrok I.) a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením (výrok II.).

2.1. Odvolací súd posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

2.2. V prvom rade, ohľadom vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník zo strany žalovanej konštatoval, že vo veci konal miestne príslušný súd. Z vykonaného dokazovania

vyplývalo, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasťou ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Svidník. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcu nebola v konaní sporná, preto odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti za správne. Miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z tohto dôvodu nie je relevantné tvrdenie žalovanej o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie.

2.3. V otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie v bodoch 67 až 80 odôvodnenia jeho rozhodnutia a na tieto aj poukázal. Ak neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu spôsobí sprostredkovateľ, teda iná právnická osoba pri realizácii činností žalovanej, tak neoprávnený zásah sa pričíta tejto právnickej osobe, čo je v tomto prípade žalovaná.

2.4. Odvolací súd ďalej preskúmal rozhodnutie prvostupňového súdu na základe uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a konštatoval, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden dôvod preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

2.5. K právnomu posúdeniu primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP) uviedol, že vystavenie osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jej práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa ods. 1 § 13 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobkyňi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu. Podotkol, že nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, avšak z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby. Dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 2.175 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, síce výslovne neobsiahnuté v právnych predpisoch, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29. 9. 2005). Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie vo výroku I. z uvedeného dôvodu zmenil nad sumu 500 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 388 CSP). Na záver uviedol, že nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

2.6. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že u takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažovať žalujúcu stranu zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15. 04. 2020). Odvolací súd v danom prípade priznal procesne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácii § 257 CSP v danom prípade, vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. V každom prípade každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu musí si byť vedomá skutočnosťou, že v prípade neúspechu bude niest' trovy konania. V prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) CSP.

3.1. Vo vzťahu k výroku I. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (uloženie povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu) dovolateľka namietala, že odvolací súd sa v odôvodnení k námietke premlčania uplatnenej žalovanou a dôvodom, pre ktoré žalovaná považuje právo žalobcu na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy za premlčané, nijakým spôsobom nevyjadril.

3.2. Vo vzťahu k napadnutému súvisiacemu výroku II. rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania dovolateľka uviedla, že v danom prípade upozorňovala odvolací súd na to, že trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, a preto je možné označiť túto situáciu za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. Odvolaciemu súdu dala do pozornosti uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 06. júna 2019. Dovolateľka argumentovala, že aj keď rozhodnutie o výške plnenia - peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí finálne od úvahy súdu, musí niesť aj žalobca, aj keď čiastočnú zodpovednosť za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov. Skonštatovala, že odvolací súd sa s jej relevantnou argumentáciou vo vzťahu k posúdeniu otázky vzniku nároku žalobkyne na náhradu trov konania nijakým spôsobom nevysporiadal, nakoľko sa ňou vôbec ani len nezaoberal.

3.3. V závere dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol a priznal žalobkyni proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP] zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené

zo zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami/námietkami uvedenými v odvolaní.

9. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

10. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu znakov vady podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v podstatnej otázke, od ktorej záviselo správne rozhodnutie veci.

11. Dovolaateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Mala za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s ňou uvádzanými podstatnými odvolacími tvrdeniami (§ 387 ods. 3 CSP), keď v odvolaní namietala, že žaloba je podaná po uplynutí trojročnej premľacej doby. Vo vzťahu k trovám konania namietala, že žalobca bol v spore úspešný iba čiastočne a preto žiadala, aby odvolací súd pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo podľa § 257 OSP a posúdil, či priznanie trov konania nie je v rozpore s dobrými mravmi, pričom odvolací súd sa touto argumentáciou nezaoberal.

12. Najvyšší súd v súvislosti s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu uvádza, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (porovnaj II. ÚS 120/2020).

13. Po preskúmaní súdneho spisu je zrejmé, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia, odvolacími námietkami žalovanej týkajúcimi sa premľania nároku žalobkyne na úhradu nemajetkovej ujmy, vôbec nezaoberal. Kým súd prvého stupňa riešil námietku premľania žalovanej v bodoch 107. - 114. rozsudku, odvolací súd ohľadom tejto otázky vo svojom rozhodnutí mlčí. Dovolaací súd je pritom toho názoru, že rozsiahla argumentačná obrana žalovanej v odvolaní, najmä vo vzťahu k začatiu plynutia premľacej doby, si v konkrétnych okolnostiach tohto sporu z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie vyžaduje, aby sa ňou súd zaoberal a svoje myšlienkové úvahy uviedol v odôvodnení rozsudku.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je pre nezrozumiteľnosť dôvodov nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vada tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Takéto nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu odníma strane sporu

možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov; tak ako tomu bolo v prejednávanom prípade.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP). Najvyšší súd zrušil aj súvisiace rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania.

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho dostatočné odôvodnenie a zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť s tým, že osobitnú pozornosť bude venovať podstatným argumentom dovolateľky.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.